

WERKWIJZE VEILIGHEID & GEZONDHEID

KDV Kindercampus King

INHOUD

1 INLEIDING	3
2 DOEL EN VISIE	3
3 UITSLUITEN VAN GROTE RISICO'S	3
4 OMGAAN MET KLEINE RISICO'S	5
5 RISICO-INVENTARISATIE	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
6 SOCIAAL-EMOTIONELE VEILIGHEID	6
7 EHBO REGELING	8
8 BELEIDSCYCLUS	8
9 HOE WERKT DIT IN DE PRAKTIJK?	9
10 HOE GAAN WE OM MET SIGNALLEN?	9

1 INLEIDING

Voor je ligt de werkwijze Veiligheid en Gezondheid van KDV Kindercampus KING. De werkwijze is afgeleid van het Beleid Veiligheid van KinderRijk. Met behulp van deze werkwijze maken we inzichtelijk hoe we op onze locatie het Beleid Veiligheid uitvoeren. Hierbij is het doel om kinderen en medewerkers een zo veilig en gezond mogelijke werk, speel en leefomgeving te bieden waarbij kinderen beschermd worden tegen risico's met ernstige gevolgen en leren omgaan met kleine risico's. De werkwijze is geldig vanaf mei 2020. Om tot deze werkwijze te komen worden aan de hand van diverse thema's gesprekken gevoerd met medewerkers. Centraal staat hierin dat de huidige manier van werken leidt tot een zo veilig en gezond mogelijke werk-, speel- en leefomgeving. Indien noodzakelijk worden er meteen maatregelen opgesteld voor verbetering.

De Locatiemanager is eindverantwoordelijke voor de werkwijze Veiligheid en Gezondheid. De werkwijze komt in de praktijk echter pas goed tot zijn recht als alle medewerkers zich betrokken voelen en het beleid uitdragen door de afspraken uit de werkwijze na te komen. Daarom zal er tijdens elk teamoverleg een thema, of een onderdeel van een thema, over veiligheid of gezondheid op de agenda staan. Dit continue proces van opstellen, uitvoeren, evalueren en actualiseren leidt uiteindelijk tot de bewustwording van alle medewerkers voor een veilige omgeving. Bij veranderingen in de omgeving of situatie, zoals bij verbouwingen of veranderingen in de inrichting, wordt direct gecontroleerd of afspraken uit de werkwijze al dan niet moet worden aangescherpt.

2 DOEL EN VISIE

Het doel van het veiligheidsbeleid van KinderRijk is het voorkomen van ernstige feiten. Het uitgangspunt van beschermen tegen grote risico's en het leren omgaan met kleine risico's vereist van de pedagogisch medewerkers dat zij inzicht hebben in mogelijke risico's én dat het veiligheids- en gezondheidsbeleid wordt uitgevoerd.

Kinderen die gebruikmaken van onze kinderopvang zitten in een ontwikkelingsfase waarin ze de wereld om zich heen ontdekken en waarin ze leren door te ervaren. Dit gaat soms letterlijk met vallen en opstaan. Pedagogisch medewerkers leren de kinderen omgaan met kleine risico's. Lees meer over het [veiligheidsbeleid](#) van KinderRijk.

3 UITSLUITEN VAN GROTE RISICO'S

In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste grote risico's die op onze locatie kunnen leiden tot ernstige ongevallen, incidenten of gezondheidsproblemen. We hebben de risico's onderverdeeld in drie categorieën; fysieke veiligheid, sociale veiligheid en gezondheid. Per categorie hebben we maximaal 5 belangrijke risico's benoemd met de daarbij behorende maatregelen die zijn of worden genomen om het risico tot het minimum te beperken.

VOORBEELDEN VAN GROTE RISICO'S

FYSIEKE VEILIGHEID

Ten aanzien van fysieke veiligheid hebben we de volgende risico's gedefinieerd als grote risico's:

VALLEN VAN HOOGTE. Genomen maatregelen zijn; bomen buiten worden alleen onder toezicht beklommen.

BEDJES: bedjes in de slaapkamers worden goed afgesloten. De bedden staan open als de kinderen eruit zijn, dit om duidelijk te maken dat er geen kind in ligt in geval van een calamiteit.

VERSTIKKING. Genomen maatregelen zijn: geen koordjes en touwtjes aan kleding of binnen bereik kinderen, druifjes en cherrytomaten in vieren, klein speelgoed wordt aan tafel mee gespeeld.

VERGIFTIGING Genomen maatregelen zijn: schoonmaakmiddelen hoog wegzetten en of kastjes afsluiten met kindersluiting

VERBRANDING. Genomen maatregelen zijn: hete dranken in afgesloten bekertjes. Hete soep en andere hete hapjes wordt door gastvrouw in aanrecht geplaatst waar kinderen niet bij kunnen en PM-ers proeven voor opdienen.

ZIE VERDER: Locatie informatie in calamiteitenmap

SOCIALE VEILIGHEID

Ten aanzien van sociale veiligheid hebben we de volgende risico's gedefinieerd als grote risico's:

GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG. Genomen maatregelen zijn: alle medewerkers kennen de gedragscode en handelen ernaar. Iedereen die werkt op een locatie heeft een geldige VOG. Elke medewerker is vanaf de eerste werkdag bij KinderRijk gekoppeld in het Persoonsregister. Er wordt gewerkt volgens het 4-ogen principe.

KINDERMISHANDELING. Genomen maatregelen zijn: alle medewerkers kennen de meldcode en handelen ernaar. Jaarlijks wordt de meldcode besproken in het teamoverleg. Medewerkers krijgen regelmatig workshops.

VERMISSING. Genomen maatregelen zijn: de werkinstructies calamiteiten zijn bekend bij alle medewerkers, er wordt jaarlijks een casus besproken. Incidenten en daaropvolgende acties worden besproken met het team.

ZIE VERDER: Sociale kaart op de locatie in kantoor locatiemanager.

GEZONDHEID

Ten aanzien van gezondheid hebben we de volgende risico's gedefinieerd als grote risico's:

OMGANG MET ZIEKTEKIEMEN. Genomen maatregelen zijn: genomen maatregelen zijn: er wordt gewerkt volgens de relevante werkinstructies zoals voedselhygiëne en de werkinstructie veiligheid, gezondheid en hygiëne, medewerkers zorgen voor een goede handhygiëne, bv. handen wassen vóór de bereiding van voeding en ná het verschenken), goede hoest- en niesdiscipline.

MAATREGELEN TEN AANZIEN VAN COVID 19. Wij volgen hierin de richtlijnen van het RIVM en de GGD en brengen alle PM-ers hiervan op de hoogte via nieuwsbrieven vanuit de organisatie en memo's van de locatiemanager voor specifieke afspraken op de vestiging. Zie bijlage voor maatregelen op deze locatie.

BEKWAAM MEDISCH HANDELEN. Genomen maatregelen zijn: het stappenplan bij ernstige ongevallen is bekend bij alle medewerkers, BHV-ers en EHBO-ers zijn bekend, bij het toedienen van medicijnen wordt er een medicijnverklaring ondertekend

GEZOND BINNENMILIEU. Genomen maatregelen zijn: er is zorg voor een goede binnentemperatuur van leefruimtes en slaapkamers, er wordt bewust geventileerd.

GEZONDE BUITENRUIMTE. Genomen maatregelen zijn: geen gevaarlijke planten in de tuin, materialen die gebruikt worden in de tuin zijn veilig voor kinderen.

ZIE VERDER: Locatie informatie in calamiteitenmap

4 OMGAAN MET KLEINE RISICO'S

Door goede afspraken te maken met de kinderen kunnen deze gemiddeld vanaf hun tweede levensjaar leren omgaan met diverse kleine risico's. Denk ten aanzien van veiligheid bijvoorbeeld aan afspraken die gelden tijdens spelsituaties of activiteiten en hoe om te gaan met bijvoorbeeld speelgoed en gereedschap. Om kinderen mee te laten helpen om risico's te beperken kunnen ook ten aanzien van gezondheid afspraken worden gemaakt. Denk aan het wassen van de handen na toiletbezoek of niezen of hoesten in de ellenboog.

Leren omgaan met risico's is erg belangrijk voor kinderen. Internationaal wetenschappelijk onderzoek toont aan dat leren omgaan met risico's goed is voor de ontwikkeling van kinderen. Door het ervaren van risicovolle situaties, bijvoorbeeld tijdens het spelen, ontwikkelen kinderen risicocompetenties: ze leren risico's inschatten en ontwikkelen cognitieve vaardigheden om de juiste afwegingen te maken wanneer een risicovolle situatie zich opnieuw voordoet. Het nemen van risico's is een onderdeel van de 'gereedschapskist' voor effectief leren. Risicovol spelen ontwikkelt een positieve houding van 'ik kan het' en daarmee gaat een kind uitdagingen meer zien als iets om van te genieten dan om te vermijden. Dit vergroot onafhankelijkheid en zelfvertrouwen, wat belangrijk kan zijn voor hun doorzettingsvermogen als ze geconfronteerd worden met uitdagingen. Het leren omgaan met risico's heeft een positieve invloed op de fysieke en mentale gezondheid van kinderen en op het ontwikkelen van sociale vaardigheden. Kinderen staan sterker in hun schoenen en kunnen beter conflicten oplossen en emoties herkennen van speelmaatjes. Bewegingen die veel voorkomen bij risicovol spelen, zoals slingeren, klimmen, rollen, hangen en glijden, zijn niet alleen leuk voor kinderen, maar ook van essentieel belang voor hun motorische vaardigheden, balans, coördinatie, en lichaamsbewustzijn. Kinderen die dat niet doen zijn vaker onhandig, voelen zich ongemakkelijk in hun eigen lichaam, hebben een slechte balans en bewegingsangst. [Bron: veiligheid.nl/risicovolspelen].

Onze missie is onze kinderen een zo veilig en gezond mogelijke opvang te bieden. Hierbij willen we ongelukken of ziekte als gevolg van een bijvoorbeeld niet schoon of ondeugdelijk speelgoed voorkomen. Maar met over bescherming doen we de kinderen uiteindelijk ook geen goed. Daarom beschermen we de kinderen tegen onaanvaardbare risico's. Een bult, een schaafwond of iets dergelijks kan gebeuren. Sterker nog, er zit ook een positieve kant aan:

- Het heeft een positieve invloed op fysieke gezondheid
- Het vergroot zelfvertrouwen, zelfredzaamheid en doorzettingsvermogen
- Het vergroot sociale vaardigheden.

Daarom aanvaarden wij op onze opvang de risico's die slechts kleine gevolgen kunnen hebben voor de kinderen en leren ze hier op een juiste manier mee om te gaan. Om risicovolle speelsituaties veilig te houden moeten kinderen zich daarom tijdens spelsituaties of activiteiten houden aan diverse

afspraken. Daarnaast zijn er afspraken over hoe om te gaan met spullen als speelgoed en gereedschap, dit om te voorkomen dat door oneigenlijk gebruik letsel kan ontstaan.

Om gezondheidsrisico's te beperken en de kinderen hieraan zelf bij te laten dragen zijn daarom goede afspraken met kinderen noodzakelijk. Voorbeelden van afspraken die met kinderen zijn gemaakt zijn het wassen van de handen na toiletbezoek of niezen of hoesten in de elleboog. Ook leren de jonge kinderen dat ze niet met de afvalcontainer mogen spelen, maar wel zelf hun luier weg mogen gooien.

De exacte afspraken die zijn gemaakt met de kinderen zullen worden besproken met het team op de eerstvolgende teamvergadering en worden vastgelegd in een actieplan of in de locatie-informatie van de vestiging. De afspraken worden regelmatig met de kinderen besproken en herhaald. Bijvoorbeeld voorafgaand aan een activiteit of spel, voorafgaand aan een verschoningsmoment of in periodes dat veel kinderen en medewerkers verkouden zijn.

5 RISICO-INVENTARISATIE

Om in kaart te brengen hoe op de opvang met risico's wordt omgegaan, moet geïnterviewd worden of de werkinstructies, locatieafspraken en overige afspraken er ook daadwerkelijk toe leiden dat risico's tot het minimum worden beperkt. PM-ers moeten zich bewust zijn van de mogelijke risico's op hun locatie, zodat gevaarlijke situaties en ongevallen worden voorkomen.

Behalve door deze locatie specifieke werkwijze veiligheid en gezondheid is er een tweemaandelijks veiligheidskalender. Deze kalender heeft afwisselend fysieke, gezondheid of sociale risico's als onderwerp en wordt bepaald en verstuurd door de afdeling kwaliteit. Op de vestigingen worden daarnaast een calamiteitencasus besproken en ontruimingsoefeningen gehouden. Alle mogelijke acties die hieruit voortvloeien worden besproken tijdens het teamoverleg worden vastgelegd in hoofdstuk 8 van deze werkwijze. De notulen van het teamoverleg worden met alle medewerkers gedeeld. De meest relevante werkinstructies worden jaarlijks met het team doorgenomen.

6 SOCIAAL-EMOTIONELE VEILIGHEID

GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG

Grensoverschrijdend gedrag door volwassenen of door kinderen kan een enorme impact hebben op het welbevinden van het getroffen kind. Op onze locatie heeft dit thema dan ook onze bijzondere aandacht. We hebben de volgende maatregelen genomen om grensoverschrijdend gedrag met elkaar te voorkomen en wat te doen als we merken dat het toch gebeurt:

- Tijdens het teamoverleg wordt regelmatig over het onderwerp gesproken om zo een open cultuur te creëren waarbij medewerkers elkaar durven aan te spreken.
- In de pedagogische werkwijze hebben we opgenomen dat kinderen wordt geleerd hoe je met elkaar om kunt gaan waarbij respect is voor normen en waarden. Zo weten kinderen wat wel en niet toelaatbaar is, en wat gepast en ongepast gedrag is.
- Daarnaast leren we kinderen dat het belangrijk is dat ze het direct aangeven als zij bepaald gedrag ervaren dat niet wenselijk is. We helpen ze mondiger te maken op momenten dat dit nodig is.

De volgende maatregelen worden genomen om grensoverschrijdend gedrag te voorkomen:

- Alle medewerkers hebben een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG).
- Elke medewerker is vanaf de eerste werkdag bij KinderRijk gekoppeld in het Persoonsregister.
- We werken met het vier-ogenbeleid.
- Medewerkers kennen het vier-ogenbeleid
- Het vier-ogenbeleid wordt goed nageleefd.

- Medewerkers spreken elkaar aan als ze merken dat het vier-ogenbeleid niet goed wordt nageleefd.
- Er zijn duidelijke afspraken hoe er gehandeld moet worden als een kind een ander kind mishandelt op de opvang.
- Medewerkers kennen de afspraken hoe er gehandeld moet worden als een kind een ander kind mishandelt op de opvang.
- Er is een werkinstructie meldcode kindermishandeling te gebruiken bij het vermoeden van kindermishandeling.
- Medewerkers herkennen de situaties waarin de werkinstructie meldcode kindermishandeling dient te worden toegepast.

VIEROGENPRINCIPE

Op de dagopvang is het wettelijk verplicht het vier-ogenprincipe toe te passen. Dit vormt een belangrijk onderdeel van het beperken van het risico op grensoverschrijdend gedrag. Vanuit de wet wordt geëist dat de opvang zodanig wordt georganiseerd dat een pedagogisch medewerker, pedagogisch medewerker in opleiding, stagiair, vrijwilliger of andere volwassene de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten terwijl hij of zij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene. Doel van dit principe is dat het risico op misbruik van kinderen wordt beperkt, en wel door te voorkomen dat volwassenen zich binnen een kinderdagverblijf of een peuterspeelzaal gedurende langere tijd ongehoord of ongezien kunnen terugtrekken met een kind.

Plaats	Maatregel ter bevordering van zichtbaarheid en hoorbaarheid
Groepen	De groepsruimtes zijn transparant met veel glas. Tijdens pauzetijd staan de deuren open, op een haakje.
Toilet- en verschoonruimtes	Deze liggen gecentreerd tussen twee groep, gescheiden met een raam en deur met glas.
Hal	Activiteiten in de hal zijn te zien door de aangrenzende groepen.
Slaapkamers	De slaapkamers grenzen direct aan de groepsruimte met een tussendeur en een raam.
Buitenruimte	De buitenruimte is zichtbaar vanuit de groepen.
Overige ruimtes	Kinderen mogen onder begeleiding van een pedagogisch medewerker in overige ruimtes komen, zoals de keuken, het kantoor of het washok. Meestal is dit om een pedagogisch medewerker te 'helpen', bijvoorbeeld met het halen van een pak melk of het wegbrengen van de was. Deze ruimtes hebben ook allemaal deuren met een glazen raam. Voor alle ruimtes geldt dat kinderen nooit alleen met een pedagogisch medewerker zijn zonder hoorbaar en/of zichtbaar te zijn voor andere medewerkers.

Een medewerker is in principe nooit alleen met een of meerdere kinderen binnen of buiten, zonder dat iemand hem/haar kan zien en/of horen.

ACHTERWACHTREGELING

Bij aaneengesloten openstelling van tien uur of meer per dag kan maximaal drie uur per dag worden afgeweken van de vereiste BKR. Daarbij wordt minimaal de helft van de vereiste BKR ingezet. In het pedagogisch beleidsplan wordt opgenomen op welke tijden wel en op welke tijden niet wordt afgeweken van de BKR. Dit kan per weekdag verschillen, maar moet wel voor elke week hetzelfde zijn. De tijden waarop wordt afgeweken van de BKR, worden actief naar alle ouders gecommuniceerd.

Als in een uitzonderlijke situatie er maar één medewerker aanwezig kan zijn en geen andere volwassene op de locatie is, moet de achterwachting worden toegepast.

In de wet wordt de achterwachting als volgt beschreven: "Bij de opvang van meer dan drie aanwezige kinderen door maar één medewerker moet een achterwachting worden getroffen waarin een achterwachting beschikbaar is die bij calamiteiten binnen vijftien minuten bij het opvangadres aanwezig is. Deze persoon is tijdens opvangtijden altijd telefonisch bereikbaar. Op onze locatie komt dit door de omvang van de locatie niet voor.

7 EHBO REGELING

Om adequaat te kunnen handelen bij incidenten is het noodzakelijk dat er tijdens openingsuren op elke locatie minimaal één volwassene aanwezig is met een geldig en geregistreerd certificaat voor kinder-EHBO.

De onderstaande certificaten van de daarbij genoemde instanties zijn door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aangewezen als geregistreerde certificaten, zoals bedoeld in de Regeling Wet kinderopvang:

- Eerste Hulp aan kinderen van het Oranje Kruis;
- Spoedeisende Hulpverlening bij Slachtoffers (SEHSO) van NedCert;
- Acute Zorg bij kinderen van NIKTA;
- Acute Zorgverlener Module Kind en Omgeving van NIKTA;
- Eerstehulpverlener van NIKTA;
- Spoedeisende Hulpverlening bij Kinderen (SEHBK) van NedCert;
- Basis Eerstehulpverlener-LPEV met de aantekening Eerste hulp aan Kinderen van Stichting LPEV;
- Eerste Hulp aan Baby's en Kinderen van het Nederlandse Rode Kruis, en
- Eerste Hulp bij werken met kinderen van het Nederlands Instituut voor Bedrijfs hulpverlening.

Op onze locatie doen we er alles aan om te voorkomen dat een kind letsel oploopt als gevolg van een ongeluk(je). Toch is dit helaas niet geheel te voorkomen. Daarnaast kunnen zich andere calamiteiten voordoen, waardoor EHBO noodzakelijk is. Op onze locatie hebben voldoende medewerkers een geldig en geregistreerd certificaat voor kinder-EHBO en verschillende medewerkers zijn opgeleid als BHV-er. De locatiemanager zorgt in overleg met de opleidingsadviseur ervoor dat het aantal EHBO-ers op de vestiging voldoende is.

8 BELEIDSCYCLUS

VAN DOELEN NAAR MAATREGELEN, ACTIES EN HET BIJSTELLEN VAN BELEID

De belangrijkste actiepunten vanuit de risico-inventarisatie zijn:

PLAN VAN AANPAK

- Op de baby- en verticale groepen proberen we de vloeren zo schoon mogelijk te houden door ouders en bezoekers te vragen om overschoenen aan te trekken. Door de aanschaf van nieuwe duurzame overschoenen en het actief aanspreken van ouders om deze te gebruiken, blijven de vloeren schoner.
- Er is een extra poort geplaatst tussen de poort die de afvalbakken scheidt van de straat en de tuin om te voorkomen dat als de poort naar de tuin niet op slot is gedaan na ophalen vuilnis de kinderen niet direct op straat staan.

- Palen die geplaatst waren naast nieuwe boompjes ter versteviging zijn verwijderd, omdat de kinderen klem konden komen te zitten tussen paal en boom.

Deze maatregelen/acties zijn besproken in het team en opgenomen in de locatie informatie.

HOE WORDEN MAATREGELEN GEEVALUEERD?

Om te bepalen of de genomen acties en maatregelen naar verbetering hebben geleid, evalueren wij de genomen maatregelen en/of ondernomen acties tijdens ons teamoverleg. Indien een maatregel of actie een positief effect heeft gehad, wordt het veiligheids- en gezondheidsbeleid hierop aangepast.

In de afgelopen periode hebben we ondervonden dat de volgende acties een positief effect hebben gehad op het verbeteren van het veiligheids- en gezondheidsbeleid:

- Bij een ontruimingsoefening kwam naar voren dat de evacuatiebedjes bij een tweetal groepen niet makkelijk naar buiten konden vanwege een te hoge drempel. Het klusteam heeft de drempels aangepast.

9 HOE WERKT DIT IN DE PRAKTIJK?

We vinden het belangrijk dat medewerkers zich betrokken voelen bij het veiligheids- en gezondheidsbeleid. Wanneer de werkwijze voor veiligheid en gezondheid wordt opgesteld of bijgesteld, spelen zij dan ook allen een actieve rol hierin. Wanneer een nieuwe medewerker op de locatie komt werken zorgen we voor een uitgebreide introductie in het veiligheids- en gezondheidsbeleid. Zodanig dat deze persoon in staat is om te handelen conform het veiligheids- en gezondheidsbeleid.

Tijdens team-overleggen is het bespreken van mogelijke veiligheids- en gezondheidsrisico's een vast agendapunt. Zo wordt het mogelijk zaken bespreekbaar te maken en direct bij te stellen. Medewerkers worden hierdoor vertrouwd met het geven van feedback aan elkaar. Wij geven onze vragen en opmerkingen over beleid door aan de afdeling kwaliteit, die het daarna verwerkt en eventuele wijzigingen weer doorgeeft aan de vestigingen.

Via publicatie van deze werkwijze op de website en via het regelmatige overleg met de oudercommissie berichten we ouders over onze activiteiten ten aanzien van veiligheid en gezondheid. Wanneer een bepaald onderwerp voor meer ouders interessant is, wordt deze tevens in de nieuwsbrief opgenomen.

10 HOE GAAN WE OM MET SIGNALLEN?

VOOR OUDERS EN MEDEWERKERS

Hoewel we ons uiterste best doen een helder en zorgvuldig beleid te voeren ten aanzien van veiligheid en gezondheid, kan het altijd voorkomen dat een medewerker of ouder een kritische opmerking en of een verschil van inzicht heeft. We staan open voor feedback en bespreken deze klacht het liefst direct met de medewerker of ouder zelf om tot een oplossing te komen.

Indien we er met de medewerker of ouder op deze wijze niet uitkomen, dan kan de medewerker of ouder contact opnemen met het Klachtenloket Kinderopvang en in het uiterste geval met de Geschillencommissie Kinderopvang. Meer informatie hierover vind je onder [klachten en signalen](#).

Is de klacht hierna nog niet opgelost? Dan kan het geschil worden voorgelegd aan de Geschillencommissie Kinderopvang. Hiervoor moet een beperkte vergoeding (klachtengeld) worden betaald. Om dit te kunnen doen moet eerst de interne klachtenprocedure van de kinderopvangorganisatie worden doorlopen.

Bijlage I

Corona aanvulling veiligheid- en gezondheidsbeleid KDV KING

KDV King

MAATREGELEN OM VERSPREIDING VAN HET CORONAVIRUS TE VERKLEINEN		
MAATREGELEN	AFSPRAKEN	WIE
handen wassen	De handen worden gewassen op de volgende momenten: <ul style="list-style-type: none"> • Bij binnenkomst in de ochtend • Na elke toiletgang • Na buitenspelen • Voor het eten van fruit, lunch en in de middag	Kinderen en personeel
gebruik van papieren handdoekjes	Altijd na handen wassen	Kinderen en personeel
gebruik papieren zakdoekjes	Altijd bij neus snuiten	Kinderen en personeel
hoesten en niezen in elleboog	Dat is de afspraak, kinderen is het van jongs af aan geleerd. Als een kind niest en dit in de elleboog doet, wordt het hiervoor gecompimenteerd.	Kinderen en personeel
begroeten zonder handen schudden	Dat is de afspraak	Iedereen
volwassenen houden binnen 1,5 m afstand tot elkaar	Dat is de afspraak tussen volwassenen.	Volwassenen
volwassenen houden buiten 1,5 m afstand tot elkaar	Dat is de afspraak, hangt ook op de ramen van de groepen en de deuren.	Volwassenen
aanvullende maatregelen halen en brengen	Kinderen worden buiten gebracht en gehaald ouders komen bij brengen en halen niet naar binnen. Elke groep heeft een deur naar buiten.	
aanvullende maatregelen schoonmaak	Deurklinken, hekje bij buitendeur, telefoon handvat keukenkast, koelkast, boxhandvat, stoelen, banken, toiletbril, bedjes. Alles wat je vaak beetpakt. <ul style="list-style-type: none"> • Na het eten van fruit • Na lunch • Na hapje in de middag Gang hal, keuken, teamkamer is een roulerend systeem waarin ook de gastvrouw een rol speelt. Lijst hangt in de keuken op keukenkastje.	Pedagogisch medewerkers
overige aanvullende maatregelen	Kinderen leren om bij doortrekken toiletbril omlaag te doen. Speelgoed wat in de mond gaat wordt direct schoongemaakt.	Kinderen Pedagogisch medewerkers

